

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu			Kod ECTS
Auditor ISO 14001			7.2.0613
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Chemii	Ochrona Środowiska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Małgorzata Szymańska-Bralkowska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin			Liczba punktów ECTS
Formy zajęć			1 zajęcia: 15 godzin wykład - 7,5 godz. ćwiczenia audytoryjne - 7,5 godz. konsultacje 2 godz. praca własna studenta 8 godz. RAZEM: 25 godz. - 1 ECTS
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 8 godz., Wykład: 7 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2020/2021 zimowy			
Status przedmiotu	Język wykładowy		
fakultatywny (do wyboru)	polski		
Metody dydaktyczne	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	Sposób zaliczenia		
	Zaliczenie na ocenę		
	Formy zaliczenia		
	Zaliczenie na ocenę - wykonanie pracy zaliczeniowej		
	Podstawowe kryteria oceny		
	Podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne: Wykład - patrz treści programowe		
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Sposób weryfikacji wiedzy i umiejętności:			
Napisanie przez studenta pracy zaliczeniowej (K_OŚI_W08; K_OŚI_W09; K_OŚI_U12)			
Sposób weryfikacji kompetencji społecznych:			
Obserwacja studenta na zajęciach, ocena jego samodzielności, zdolności do pracy w grupie, aktywności na zajęciach oraz korzystania z konsultacji (K_OŚI_K05)			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
Brak			
B. Wymagania wstępne			
Znajomość podstawowych zagadnień z zakresu ochrony środowiska			
Cele kształcenia			
Cel ogólny: zapoznanie studentów z systemem zarządzania środowiskowego opartego na normie ISO 14001.			
Cele szczegółowe: przedstawienie teoretycznych podstaw zarządzania środowiskowego według normy ISO 14001 w przedsiębiorstwie, omówienie			

normy, audit systemu (norma ISO 19011), omówienie przykładów sytuacji audytowych, certyfikacja systemu zarządzania środowiskowego.

Treści programowe

A. Problematyka wykładu;

1. Zarządzanie środowiskowe, systemy zarządzania środowiskowego – geneza, wprowadzenie teoretyczne (podstawowe zagadnienia), obszary zarządzania środowiskowego, systemy zarządzania środowiskowego, programy prośrodowiskowe.
2. System zarządzania środowiskowego według normy ISO 14001 – istota, terminologia, polityka środowiskowa, aspekty środowiskowe, wdrażanie i funkcjonowanie, koszty i korzyści systemu zarządzania środowiskowego.
3. System zarządzania środowiskowego według normy ISO 14001 – audit (norma ISO 19011), certyfikacja systemu zarządzania środowiskowego.

B. Problematyka ćwiczeń warsztatowych;

Praktyczne zastosowanie wiedzy dotyczącej wymagań normy ISO 14001, wymagań normy ISO 19011 przy analizie przypadków, analiza zdarzeń krytycznych i symulacjach audytowych.

Część wykładu prowadzona jest w formie tradycyjnej, druga część w formie warsztatowej. Zajęcia prowadzone są w formie blokowej.

Istnieje możliwość podejścia do egzaminu zewnętrznego i uzyskanie certyfikatu audytora wewnętrznego systemu zarządzania środowiskowego wg ISO 14001 we współpracy z BVQI.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

1. Borys T., Rogala P. (red.), Doskonalenie sformalizowanych systemów zarządzania, Difin, Warszawa, 2011.
2. Łunarski J (red), Systemy zarządzania środowiskowego, Wydanie II, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2009.
3. Poskrobko B., Poskrobko T., Zarządzanie środowiskiem w Polsce, PWE, Warszawa 2012.
4. Borys T., Rogala P. (red.), Systemy Zarządzania Środowiskowego, Wyd. Akademia Ekonomiczna im. Oskara Łanego we Wrocławiu, Wrocław 2007.

B. Literatura uzupełniająca

1. Poskrobko B. (red), Zarządzanie środowiskiem w Polsce, PWE, Warszawa 2007.
2. Ciechanowicz-McLean J., Prawo ochrony i zarządzania środowiskiem, Difin, Warszawa 2015.

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

K_OŚI_W08 Wyjaśnia mechanizmy powstawania gospodarczej i konsumpcyjnej presji na środowisko oraz rozpoznaje możliwości jej ograniczania z wykorzystaniem najnowszej wiedzy i osiągnięć nauki

K_OŚI_W09 Opisuje metody, techniki i narzędzia pozwalające na racjonalne wykorzystywanie, kształtowanie i odtwarzanie zasobów naturalnych

K_OŚI_U12 Wykorzystuje instrumenty ochrony środowiska, w tym koncepcję zrównoważonego rozwoju, w komunikowaniu się z otoczeniem społeczno-gospodarczym

K_OŚI_K05 Identyfikuje poziom swojej wiedzy i umiejętności, wykazuje potrzebę aktualizowania wiedzy o środowisku i jego ochronie, wykazuje potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego

Wiedza

Student wyjaśnia mechanizmy powstawania gospodarczej i konsumpcyjnej presji na środowisko oraz rozpoznaje możliwości jej ograniczania z wykorzystaniem najnowszej wiedzy i osiągnięć nauki; opisuje podstawowe metody, techniki i narzędzia pozwalające na racjonalne wykorzystywanie, kształtowanie i odtwarzanie zasobów naturalnych; opisuje podstawowe zasady ochrony środowiska z punktu widzenia ekonomii, zarządzania zasobami środowiska oraz wymienia ogólne aspekty działalności gospodarczej podmiotów

Umiejętności

Student planuje i prowadzi systematyczny zbiór danych o stanie środowiska wykorzystując informacje z różnych źródeł (w tym elektronicznych); wykorzystuje instrumenty ochrony środowiska, w tym koncepcję rozwoju zrównoważonego, w komunikowaniu się z otoczeniem społeczno- gospodarczym; samodzielnie przygotowuje i wygłasza prezentację szczegółowych zagadnień z zakresu ochrony środowiska oraz uczestniczy w ukierunkowanej dyskusji z wykorzystaniem języka naukowego.

Kompetencje społeczne (postawy)

Student identyfikuje znaczenie zdobytej wiedzy i umiejętności dla osiągnięcia rozwoju zrównoważonego we wszystkich jego aspektach (społecznych, ekonomiczno-gospodarczych i środowiskowych).

Kontakt

m.bralkowska@ug.edu.pl, tel. 58 5231134